

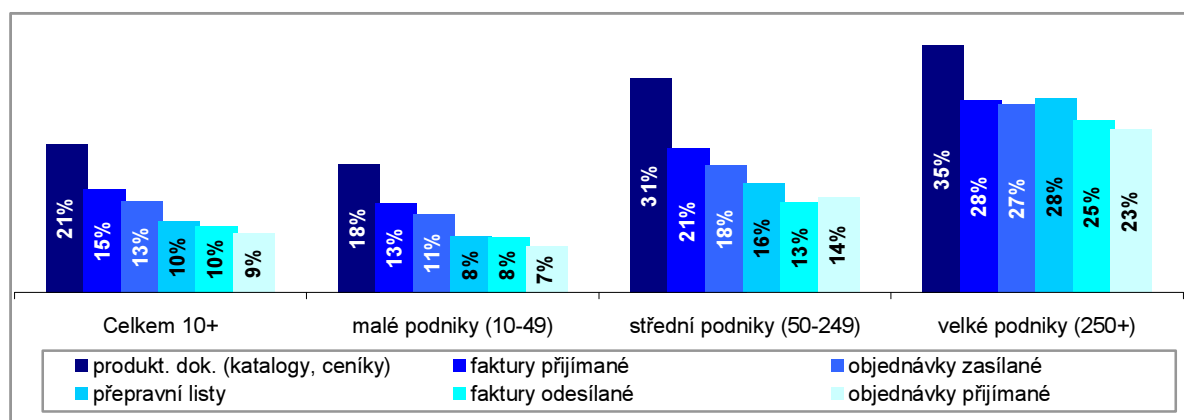
10. Elektronická výměna dat mezi podniky a ostatními organizacemi

Elektronickou výměnou dat¹ mezi dvěma a více podniky (organizacemi) se rozumí přenos **strukturovaných zpráv** (např. objednávek, faktur, platebních příkazů, katalogových listů zboží, apod.) mezi dvěma **počítačovými aplikacemi** uskutečněný **přes internet nebo jiné počítačové sítě** a realizovaný v předem **dohodnutém formátu** datových zpráv založených na standardech umožňujících jejich **automatizované zpracování** jako je např. XML, EDIFACT aj., tj. bez použití manuálního zápisu, přepisu či opisu zprávy. V systémech elektronické výměny dat si počítačové aplikace nebo informační systémy předávají data, obchodní dokumenty či informace buď **automatizovaně** nebo s **minimem lidského zásahu**.

Údaje za leden 2008 a podniky s 10 a více zaměstnanci:

- **Elektronickou výměnu dat** k přenosu zpráv do nebo z podniku, tak jak je výše definována, používá v Česku celkem 29 % a v EU27 40 % podniků.
- **Platební instrukce finančním institucím** v rámci elektronického platebního styku zasílá 26 % podniků (27 % v EU27) a jde tak o vůbec nejčastější způsob použití elektronické výměny dat. **Data institucím veřejné správy** (elektronické statistické výkaznictví, celní řízení aj.) zasílá 13 % podniků (26 % v EU27).
- Elektronickou výměnu dat k zasílání nebo přijímání objednávek, faktur, informací o produktech nebo přepravních dokumentů **mezi podniky** používá v Česku 25 % podniků (33 % v EU27).
- Nejčastěji je elektronická výměna dat mezi podniky používána k automatické výměně informací o **nabízených produktech** jako jsou elektronické katalogy, ceníky aj. produktové dokumenty, jež přijímá nebo zasílá 21 % podniků (23 % v EU27). **Přepravní dokumenty** (listy) zasílá či přijímá 10 % podniků (12 % v EU27).
- Elektronickou výměnu dat používalo vyšší procento podniků pro zasílání/přijímání faktur než pro zasílání/přijímání objednávek. Zajímavá je také skutečnost, že zatímco u **elektronických objednávek** v rámci automatické výměny dat je zasílá 13 %, ale přijímá pouze 6 % podniků (20 % resp. 19 % v EU27) tak u **elektronických faktur** je tento poměr opačný. Odesílá je 10 %, ale přijímá 15 % podniků (10 % resp. 18 % v EU27).
- **Formát datových zpráv** založený na XML standardu byl rozšířenější (13 % podniků) než na EDIFACTu (5 % podniků). Stejně tomu bylo i v průměru EU27 jen s menším rozdílem. XML zde používalo 13 % a EDIFACT 8 % podniků. V Česku 16 % podniků používalo jiný než výše uvedený XML nebo EDIFACT formát k elektronické výměně dat mezi podniky.
- Nejčastějším **důvodem nevyužívání elektronické výměny dat** byl **nezájem**, který uvedlo 53 % podniků (74 % z těch co nepoužívají elektronickou výměnu dat). **Nedostatek potřebných znalostí** uvedlo 12 % podniků, **nízkou nebo nejistou návratnost vložených investic** stejně jako **požadavky obchodních partnerů** uvedlo 10 % podniků. 8 % podniků pak dále uvedlo **nedostupnost vhodné softwarové aplikace a nejistotu ohledně právních aspektů**.

Graf 10.1: Podniky používající elektronickou výměnu dat mezi podniky podle druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů, leden 2008

*podíl na celkovém počtu podniků ve sledované velikostní skupině

Zdroj: Šetření o využívání ICT v podnikatelském sektoru (ICT 5-01), ČSÚ 2008

¹ Systém elektronické výměny dat se používá nejčastěji pro elektronické obchodování (viz. kapitoly 7 a 8), elektronický platební styk v rámci elektronického bankovníctví (kapitola 2), ale i pro elektronické statistické výkaznictví nebo celní řízení (kapitola 6).

Tab. 10: Používání elektronické výměny dat mezi podniky v ČR, leden 2008

	Počet podniků celkem (1)	Podniky používající elektronickou výměnu dat k přenosu zpráv s jinými podniky									
		dle druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů						dle použitého formátu			
		objednávky		faktury		prod. dok. (katal., ceníky,)	převážní dokum.	XML	EDI-FACT	Jiný	
		zasílání	přijímání	odesílání	přijímání						
procento z celkového počtu podniků (2)											
Podniky celkem (10+)	39 570	25,2	13,1	8,5	9,5	14,8	21,3	10,2	13,1	4,8	15,9
Velikost podniku											
10–49 zaměstnanců	30 931	20,8	11,2	6,6	8,0	12,8	18,4	8,1	10,5	2,6	13,6
50–249 zaměstnanců	7 063	38,3	18,2	13,7	13,0	20,7	30,7	15,6	21,0	10,2	22,7
250 a více zaměstnanců	1 575	52,1	26,9	23,4	24,7	27,6	35,4	27,8	30,8	24,4	30,6
Sledované odvětví (OKEČ)											
Zpracovatelský průmysl (15-37)	12 919	23,8	10,8	8,6	8,7	12,5	18,6	10,4	12,2	5,9	15,4
Výr. a rozv. el. plynu a vody (40-41)	359	30,5	12,0	4,4	6,1	11,8	25,9	11,1	22,0	4,4	18,8
Stavebnictví (45)	4 996	20,9	8,8	5,4	7,0	8,9	19,8	4,9	8,9	2,1	13,3
Prodej a oprava motor. voz. (50)	1 508	33,9	23,0	8,6	8,3	24,2	27,5	8,7	17,6	2,3	22,1
Velkoobchod (51)	5 166	38,5	20,9	18,0	20,2	25,2	35,1	18,5	20,7	9,2	18,8
Maloobchod (52)	3 666	19,3	14,5	6,7	6,7	13,0	17,1	9,8	9,4	2,9	14,9
Ubytování (55.1+ 55.2)	577	26,1	12,9	15,8	13,1	15,9	23,1	5,5	10,4	1,1	18,8
Doprava a skladování (60-63)	2 608	22,6	10,4	6,5	4,4	12,3	18,2	10,2	13,2	4,2	12,4
Spoje - Pošta a telekomunikace (64)	125	55,1	37,7	28,8	37,4	41,4	48,2	27,7	34,7	6,5	26,5
Finanční zprostředkování (65-67)	346	37,3	17,6	15,6	10,5	19,7	29,7	7,5	32,5	13,6	27,9
Realitní činnosti;... (70+71+73) ³	1 337	20,0	6,0	2,9	4,5	8,6	17,8	7,2	13,2	2,6	14,1
Činnosti v oblasti VT (72)	839	53,5	36,7	19,5	24,2	41,3	48,9	27,8	34,0	5,3	31,4
Ostatní podnikatelské činnosti (74) ⁴	4 359	17,3	10,2	2,1	6,6	12,3	12,6	5,6	7,3	3,0	14,4
Audiovizuální činnosti (92.1+ 92.2) ⁵	64	28,9	16,1	12,2	9,4	18,7	27,4	16,1	27,9	4,5	12,2
Kult., sport. a ost. rekr. č. (92.3-92.7)	461	18,3	7,4	3,9	5,4	9,7	14,9	4,3	8,2	5,3	10,2
Ostatní činnosti (93) ⁶	239	12,1	3,2	1,7	3,3	5,2	8,9	0,4	10,0	1,2	8,0
Region											
Podn. registr. mimo hl. město Prahu	30 771	21,9	11,4	7,4	7,9	12,5	18,7	8,7	12,1	4,4	13,0
Podn. registr. v hl. městě Praze	8 799	36,8	19,1	12,5	15,3	22,6	30,2	15,5	16,7	6,6	25,9

1) Jde o dopočtený počet podniků na celkovou populaci podniků v sledované odvětvové, velikostní nebo regionální skupině

2) Procento z celkového počtu podniků v dané velikostní, odvětvové nebo regionální skupině

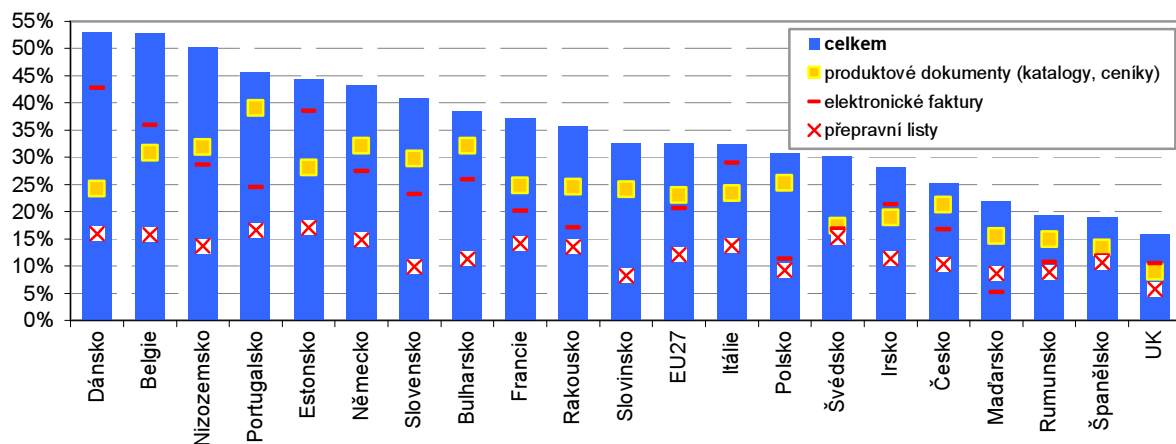
3) Činnosti v oblasti nemovitostí (70); Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků;... (71); Výzkum a vývoj (73)

4) Právní a účetní činnosti;...; průzkum trhu;... (74.1); Architektonické a inženýrské činnosti (74.2); Reklamní činnosti (74.4);...

5) Činnosti v oblasti filmů a videozáznamů (92.1); Rozhlasové a televizní činnosti (92.2)

6) Praní a chemické čištění (93.01); Kadeřnické, kosmetické a podobné služby (93.02), aj. činnosti

Zdroj: Šetření o využívání ICT v podnikatelském sektoru (ICT 5-01), ČSÚ 2008

Graf 10.2: Podniky používající elektronickou výměnu dat mezi podniky podle vybraného druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů v jednotlivých zemích EU, leden 2008

*podíl na celkovém počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi EU

Zdroj: Eurostat, prosinec 2008